

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XXXIII. — Izdan in razposlan dné 28. junija 1892.

(Obsega šte. 90.—95.)

90.

Dopustilnica z dné 14. maja 1892. l.

za lokalno železnico iz Poličan v Konjice.

Mi Frančišek Jožef Prvi,
po milosti Božji cesar avstrijski,

apostoljski kralj ogerski, kralj češki, dalmatinski, hrvaški, slavonski, gališki, vladimérski in ilirski; nadvojvoda avstrijski; véliki vojvoda krakovski; vojvoda lotarinški, saloburški, štajerski, koroški, kranjski, bukovinski, gorenje-sleški in dolenje-sleški; véliki knez erdeljski; mejni grof moravski; pokneženi grof habsburški in tirolski itd. itd. itd.

Ker je štajerski deželni odbor zaprosil, da bi se mu dalo dopustilo, zgraditi lokalno železnico iz Poličan v Konjice ter po nji vršiti obrat, vzvidelo se Nam je, z ozirom na občo korist tega podjetja imenovanemu deželnemu odboru to dopustilo na podstavi zakona o dopuščanju železnic z dné 14. septembra 1854. l. (Drž. zak. št. 238.), kakor tudi na

podstavi zakonov z dné 17. junija 1887. l. (Drž. zak. št. 81.) in z dné 28. decembra 1890. l. (Drž. zak. št. 229.) podeliti takó-le:

§. 1.

Štajerskemu deželnemu odboru dajemo pravico, zgraditi lokomotivno železnico, katero bo kot lokalno železnico z ozko raztečino napraviti od postaje Poličane na progi Dunaj-Trst c. k. priv. južne železnice v Konjice.

§. 2.

Železnici, ki je predmet te dopustilnice, dodeljujejo se nasledne ugodnosti:

a) Oprostitev od kolkov in pristojbin za vse pogodbe, ki jih podjetje lokalne železnice sklene, za vse vloge, ki jih vpodá, in za listine, ki jih naredí; nadalje za vse knjižne vpise na podstavi teh pogodb in listin, in napósled za druge uradne posle in uradne izdatke v namene, povedane tu doli, namreč:

1. v to, da se nabavi glavnica in zagotovi glavnično obrestovanje in pa obrat od časa, ko se začne ta obrat;

2. v pridobitev zemljišč, v gradnjo in opravo železnice do konca prvega obratnega leta.

Te ugodnosti se ne uporabljajo na razprave sodnega postopanja v spornih stvaréh.

- b) Oprostitev od kolkov in pristojbin za izdajo delnic in predstvenih zadolžnic, namenjenih v nabavo glavnice za prvo napravo in dopustilu ustrezno opremo, sè začasnicami vred, in pa za vknjiženje zastavne pravice na železničnoknjižnih enotah ali drugih nepremičninah, namenjenih v zagotovilo predstvenih zadolžnic, in takó tudi od presnemščíne, kar se je nabere o nakupu zemljišč na konci prvega obratnega leta (lit. a, št. 2.), razen pristojbin, ki jih je o tem povodu opraviti, in katere po obstoječih zakonih pristojé občinam ali drugim samoupravnim združbam;
- c) oprostitev od pristojbin in odredbin, dolžnih za podeljeno dopustilo in za izdajo te dopustilnice;
- d) oprostitev od dobitkarine in dohodarine, od plačevanja kolkovnih pristojbin za kupone, in tako tudi od vsakega novega davka, kateri bi se vtegnil uvesti z bodočimi zakoni, na trideset let, računè od današnjega dné.

§. 3.

Koncesionar je dolžan, gradnjo v §. 1. imenovane železnice začeti precej in dokončati jo najdalje v poldrugem letu, računè od današnjega dné. Dodelano železnico je takoj izročiti javnemu prometu ter obrat po nji vzdrževati nepretrgoma ves čas, dokler traja dopustilo.

Da se bo držal gorenjega rokú za gradnjo, dolžen je koncesionar dati na zahtevo državne uprave zagotovilo, položivši primérno kavcijo v vrednostnih papirjih, v katerih se smejo nalagati novci varovancev.

Ako se ne bi izpolnjevale gorenje dolžnosti, smé se izreči, da je ta položnina zapala.

§. 4.

Da izdela dopuščeno železnico, dodeljuje se koncesionarju pravica razlastitve po določilih dotičnih zakonitih predpisov.

Ista pravica naj se koncesionarju dodeli tudi zastran tistih dovlačnic, ki bi se imele narediti in o katerih bi državna uprava spoznala, da je njih naprava v javnem interesu.

Kolikor bi se v napravo dopuščene železnice rabile jav ceste, naj koncesionar dobi privoljenje tistih, ki so dolžni té ceste vzdržavati, oziroma tistih oblastev in organov, ki imajo po veljajočih zakonih pravico, dajati privolitev v porabo ceste.

§. 5.

Koncesionarju se je ob gradnji in obratu dopuščene železnice držati tega, kar ustanavlja ta dopustilnica, in pa dopustilnih pogojev, ki jih bo postavilo trgovinsko ministerstvo, pa tudi tega, kar velevalo semkaj merèči zakoni in ukazi, zlasti zakon o dopuščanju železnic z dné 14. septembra 1854. l. (Drž. zak. št. 238.) in železnični obratni red z dné 16. novembra 1851. l. (Drž. zak. št. 1. iz l. 1852.), in pa zakoni in ukazi, kateri se morebiti v bodoče dadó.

Kar se tiče obrata, odpuščajo se varnostne naredbe in obratni predpisi, podani v redu za železnični obrat in v dotičnih dodatnih določilih, v toliko, kolikor se bo z ozirom na posebne prometne in obratne razmere, sosebo na napravo z ozko raztečino in na znižano maksimalno vozno brzino trgovinskemu ministerstvu zdelo pripustno, ter bodo na to stran veljali dotični posebni obratni predpisi, ki jih izdá trgovinsko ministerstvo.

§. 6.

Koncesionarju se priznava pravica, da s posebnim dovolilom državne uprave in s pogoji, ki jih ta postavi, naredí posebno delniško družbo, katera naj stopi v vse pravice in zaveznosti koncesionarja.

Izdaja predstvenih zadolžnic, katere se sméjo glasiti samó na avstrijsko veljavo, izključena je toliko in dotle, dokler se njih obrestovanje in razdolžitve ne spozná za stalno zagotovljeno po izkazilih, katera naj preskuša trgovinsko ministerstvo.

Nasproti pak se koncesionarju priznava pravica, da izda predstvenih delnic, ki gledé obrestovanja in razdolžitve imajo predstvo pred osnovnimi delnicami do zneska, kakor ga ustanoví državna uprava.

Dividenda, ki pristoji predstvehim delnicam, preden nastane osnovnim delnicam pravica do dividende, pri čemer pa ne bodi nobenega doplačila iz doneskov poznejših lét, ne sme se odmerjati z več kakor štirimi odstotki.

Znesek resnične in pa nominalne napravne glavnice potrebuje odobrila državne uprave.

Pri tem naj veljá to načelo, da se ne smeje v račun postavljati nikakoršni drugi stroški razen stroškov za sestavo projekta, za gradnjo in vredbo železnice in za dobavo vozil res uporabljenih in prav izkazanih, prištevši interkalarnе obresti, ki so bile med grajenjem res izplačane, in kar je bilo res kurzne izgube pri dobavi glavnice.

Ako bi po izteku prvega obratnega leta bilo treba še drugih novih staveb, ali bi bilo treba pomnožiti obratne oprave, sméjo se dotični stroški prišteti napravni glavnici, če je državna uprava privolila v namerjane nove stavbe ali v pomnožitev obrtnih naprav in se stroški izkažejo, kakor gré.

Vso napravno glavnico je treba odplačati v času, dokler traja koncesija, po razdolžnem črteži, ki ga odobri državna uprava.

Družbina pravila in pa obrazci osnovnih in predstvenih delnic, ki se izdadó, potrebujejo odobrila državne uprave.

§. 7.

Vojaščino bo prevažati po znižanih tarifnih cenah. Za uporablanje vojaške tarife ob odpravi oseb in reči se je v tem oziru in pa gledé polajšil potujočim vojaškim osebam ravnati po določilih, katera vsak čas veljajo pri avstrijskih državnih železnicah.

Ta določila se uporabljajo tudi za deželno brambovstvo obéh državnih polovic, za tirolske deželne strelce, in to ne samo o potovanji na račun državne blagajnice, ampak tudi o služabnem potovanji na svoj račun k orožnim vajam in priglednim zborom, nadalje za vojaško stražno krdelo civilnih sodišč dunajskih, za žandaremstvo, in pa za vojaški osnovano finančno in varnostno stražo.

Koncesijonar se zavezuje, da bo pristopil k dogovoru, med avstrijskimi železničnimi družbami sklenjenemu zastran nabave in imetja opravnih reči za prevažanje vojakov, zastran vzajemnega pripomaganja z vozili za večje vojaške prenose, dalje k dodatnemu dogovoru, ki je obveljal 1. dné junija 1871. l. o prenosu takih bolnikov in ranjencev, katere je ležéče prevažati na račun vojaške blagajnice.

Vsak čas veljajoči predpis za vojaške prenose po železnicah, in pa vsak čas veljajoči predpisi o železništvu za čas vojske zadobé za koncesijonarja moč in veljavo z duém, ko se po dopuščeni želez-

nici prične obrat. Predpisi enake vrste, ki se bodo izdali po tem času, ki se pa ne bodo objavili po Državnem zakoniku, zadobé za koncesijonarja veljavo in moč, kadar se mu bodo uradoma priznanili.

Te dolžnosti ima koncesijonar samo v toliko, kolikor se njih izpolnjevanje zdí izvršljivo z ozirom na to, da je ta železnica napravljena z ozko raztečino, in pa na drugotnost te železnice in na olajšila vsled tega dodeljena gledé naprave, opreme in vrste obrata.

Koncesijonar je dolžan, pri oddaji služeb oziirati se v zmyslu zakona z dné 19. aprila 1872 l. (Drž. zak. št. 60.) na doslužene podčastnike iz vojsstva, vojnega pomorstva in deželne brambe.

§. 8.

Koncesijonar je dolžan, v slučaju mobilizacije in vojske vsak čas brez zahtévka odškodnine ustaviti obrat v toliko in tako dolgo časa, kolikor bi vojaško oblastvo spoznalo, da je potrebno za premikanje krdel ali druge vojaške operacije po kaki javni cesti, ki jo rabi železnica.

§. 9.

Dopustilna doba in ž njo vrèd v §. 9. lit b) zakona o dopuščanji železnic izrečena obramba proti napravi novih železnic se ustanavlja na devetdeset (90) let, računeč od današnjega dné, ter mine po tem roku.

Državna uprava smé izreči, da je dopustilo tudi pred iztekom gorenjega roku izgubila svojo moč, ako se po krivdi koncesijonarja ne bi izpolnjevale dolžnosti, v §. 3. ustanovljene o začetku in dovršitvi gradnje in pa o začetku obrata, ter bi se prestop roku ne mogel opravičiti v zmyslu §. 11., lit. b) zakona o dopuščanji železnic.

§. 10.

Koncesijonar nima pravice, tretjim osebam prepustiti obrat po dopuščeni železnici, ako mu tega državna uprava izrečno ne dovoli.

Državni upravi je pridržana pravica, da smé po preteku 15 lét, računeč od dné, katerega se obrat prične, po dopuščeni železnici sosebnó tedaj, kadar

bi ta zadobila neposredno zvezo s kako železnico, ki jo morda tedaj obratuje država, obrat na se vzeti ter voditi na račun koncesionarja ves ostali čas, dokler bo še trajalo dopustilo.

Kako naj se vodi ta obrat, vravnati bo s posebno obratno pogodbo, ki se sklene med državno upravo in koncesionarjem.

§. 11.

Državna uprava si pridržuje pravico, da smé dopuščeno železnico, ko bo dodelana in v obrat izročena, vsak čas odkupiti po naslednjih določilih:

1. Da se določi odkupščina, seštejejo se letni čisti donosi, ki jih je podjetje imelo v času pred odkupom; po tém se izračuni čisti donos enega leta.

Ako bi bilo v času odkupa preteklo že sedem let, tedaj se pri preračunu poprečnega čistega donosa odbijejo čisti doneski najslabjših dveh let in poté se izračuni poprečni čisti donos ostalih petih let.

2. Kadar bi pak po določilih 1. odstavka najdeni čisti donos ne dosegel vsaj letnega zneska, ki je potreben za obrestovanje in počrtežno razdolžitvev zadolžnic štajerskega zajma za deželne železnice, izdanih v dobavo resnične napravne glavnice, tedaj se ta za počrtežno obrestovanje in razdolžitvev potrebni letni znesek določi za čisti donos, ki ga je jemati v podstavo za odméro odkupščine.

Če se za podjetje, ki je predmet pričujoče dopustilnice, sestavi delniška družba, tedaj naj na mesto spredaj oznamenjenega letnega zneska stopi tisti letni znesek, ki je enak letnini, potrebni za obrestovanje in razdolžitvev z dovolilom državne uprave izdanih predstvenih zadolžnic, s prišteto tisto letnino, ki je potrebna za štiriodstotno obrestovanje delniške, po državni upravi za dopuščeno železnico dovoljene glavnice in pa za nje razdolžitvev v času, dokler traja dopustilo.

3. Odškodnina, ki jo bode dati, bodi v tem, da se koncesionarju v še ostali dobi dopustila izplačuje donos v zmislu odstavka 1., oziroma ako bi nastopil kak v odstavku 1. omenjeni slučaj, tamkaj navedeni letni znesek v poluletnih obrokih po dospelosti.

4. Državi se pridržuje pravica, plačati kadarkoli namesto še ne dospelih letnih plačil glavnico,

enako znesku glavnice, računéč obresti od obresti, po pet od sto na leto diskontovane vrednosti onih plačil, ki jih je po določilih odstavka 3. opravljati poluletno, ali pa vsaj enako nominalnemu znesku zadolžnic štajerskega zajma za deželne železnice, izdanih v dobavo resnične napravne glavnice.

Če se za podjetje, ki je predmet pričujoče dopustilnice, sestavi delniška družba, tedaj bodi spredaj omenjeno glavnico plačilo enako znesku predstvenih zadolžnic, katere niso o dobi odkupa po dovoljenem razdolžilnem črteži še razdolžene, prištevši glavnico, računéč obresti od obresti, po pet od sto na leto diskontovano vrednost onih plačil, ki jih je po določilih odstavka 3. poluletno plačevati poleg zneskov, potrebnih za obrestovanje in razdolžitvev predstvenih zadolžnic, ali pa vsaj enako nominalnemu znesku delniške glavnice, dovoljene po državni upravi.

Ako se država odloči to glavnico plačati, plača naj jo v gotovini ali z državnimi zadolžnicami, kakor si to sama izbere. Državne zadolžnice je pri tem računati po tistem kurzu, ki se pokaže za poprečnega med denarnimi kurzi, kateri so se v ravno preteklem polletju na dunajski borzi zaznamovali o državnih zadolžnicah enake vrste.

5. Izplačavši odkupščino pride država po odkupu železnice in z dnem tega odkupa brez daljne odpate v bremen čisto last in v užitek te tukaj dopuščene železnice z vsemi dotičnimi rečmi, naj bodo premične ali nepremične, tudi vozil, gradivnih zálog in pa iz napravne glavnice narejenih obratnih in pričuvnih zálogov, ako le ti niso že bili namenu primerno uporabljeni z odobrilo državne uprave.

§. 12.

Ko mine dopustilo in tistega dné, ko mine, preide brezodplatno na državo neobremenjena lastnina in užitek tu dopuščene železnice in vsega premičnega in nepremičnega pristojevstva, tudi vozil, gradivnih zálog in pa iz napravne glavnice narejenih obratnih in pričuvnih zálogov v obsegu, povedanem v §. 11., št. 5.

Ako to dopustilo mine, in pa tudi, ako se železnica odkupi (§. 11.), obdrži koncesionar lastni pričuvni zálog, napravljenega iz lastnih donosov podjetja, in kar bi imel po obračunih tirjati, poté last posebnih del in poslopij, napravljenih ali pridobljenih iz lastne imovine, katere si je on sezidal

ali pridobil po pooblastilu državne uprave z izrečnim pristavkom, da té reči niso pristojstvo železnice.

§. 13.

Državna uprava ima pravico, prepričati se, da je gradnja železnice in pa obratna oprava po vseh delih namenu primerna in trdno narejena, in ukazati, da se napake na to stran odvrnejo in oziroma odpravijo.

Tudi ima državna uprava pravico, po svojem človeku pregledovati gospodarstvo, in sosebno po nadzornikih, ob stroških koncesionarja pošiljanih, — kakorkoli se ji vzvídi primerno — prigledovati, da se delo izvaja po projektu in po pogodbi.

Ako se napravi délniška družba, iméj komisar, ki ga postavi državna uprava, tudi pravico, kolikor krat se mu primerno zdi, hoditi v seje upravnega sveta ali drugega zastopa, kateri veljá za načelnístvo družbe, in pa v vélike zборе, ter tam ustavljati vse sklepe in naredbe, ki so nasproti zakonom, dopustilu ali družbenim pravilom, ali pak kvarni javni koristi; toda v takem slučaju je komisarjeva dolžnost, precej si izprositi razloko trgovinskega ministerstva, katera naj se dá brez odloga ter naj veže družbo.

Za tu ustanovljeno nadzorovanje železniškega podjetja ne plačuje koncesionar, dokler se drugači ne vkrene, v državno blagajnico nobenega povračila.

Koncesionar se odvezuje zaveznosti, izrečenih v §. 89. železničnega obratnega redú z dné 16. novembra 1851. l. (Drž. zak. št. 1. iz l. 1852.) gledé na povračilo večih stroškov, ki bi se nabrali po policijskem ali pripadnísko-uradnem nadzoru, in gledé dolžnosti, da zastonj nabavlja in vzdržuje uradne mestnosti.

§. 14.

Ako bi se poleg vsega poprejšnjega svarila večkrat prelomile ali opustile dolžnosti v dopustilnici, v dopustilnih pogojih ali v zakonih naložene, pridržuje se državni upravi tudi pravica, da se po prime zakonom primernih naredeb ter po okolnostih izreče, da je dopustilo izgubilo svojo moč še pred iztekom dopustilne dobe.

Resno opominjaje vsakega, da ne delaj zoper to, kar ustanavlja tá dopustilnica, in dodeljujoč koncesionarju pravico, zastran izkazne škode zahtevati vračila pred Našimi sodišči, dajemo vsem oblastvom, katerih se tiče, trdno povelje, naj ostro in skrbno čujejo nad to dopustilnico in vsem, kar se v nji določuje.

V spričálo tega izdajemo to pismo, navdarjeno z Našim vélikim pečatom, v Našem državno-glavnem in prestolnem mestu dunajskem štirinajstega dné meseca maja v letu odrešenja tisoč osem sto devetdesetem in drugim, Našega cesarovanja štiriinštiridesetem.

Francišek Jožef s. r.

Taaffe s. r.

Steinbach s. r.

Bacquehem s. r.

91.

Dopustilnica z dné 14. maja 1892. l.

za lokalno železnico iz Wieseldorfa v Stainz.

Mi Francišek Jožef Prvi,

po milosti Božji cesar avstrijski,

apostoljski kralj ogerski, kralj češki, dalmatinski, hrvaški, slavonski, gališki, vladimérski in ilirski; nadvojvoda avstrijski; véliki vojvoda krakovski; vojvoda lotarinški, salcburški, štajerski, koroški, kranjski, bukovinski, gorenjesleški in dolenje-sleški; véliki knez erdeljski; mejni grof moravski; pokneženi grof habsburški in tirolski itd. itd. itd.

Ker je štajerski deželni odbor zaprosil, da bi se mu dalo dopustilo, zgraditi lokalno železnico iz

Wieseldorfa v Stainz ter po nji vršiti obrat, vzdodelo se Nam je, z ozirom na občo korist tega podjetja, imenovanemu deželnemu odboru to dopustilo na podstavi zakona o dopušcanji železnic z dné 14. septembra 1854. l. (Drž. zak. št. 238.) kakor tudi na podstavi zakonov z dné 17. junija 1887. l. (Drž. zak. št. 81.) in z dné 28. decembra 1890. l. (Drž. zak. št. 229.) podeliti takó-le:

§. 1.

Štajerskemu deželnemu odboru dajemo pravico, zgraditi lokomotivno železnico, katero bo kot lokalno železnico s pravilno raztečino napraviti od postaje Wieselsdorf na progi Lieboch-Wies c. k. priv. železnice Gradec-Köflach v Stainz.

§. 2.

Železnici, ki je predmet te dopustilnice, dodeljujejo se nasledne ugodnosti:

- a) Oprostitev od kolkov in pristojbin za vse pogodbe, ki jih podjetje lokalne železnice sklene, za vse vloge, ki jih vpodá, in za listine, ki jih naredí; nadalje za vse knjižne vpise na podstavi teh pogodb in listin, napósled za druge uradne posle in uradne izdatke v namene, povedane tu doli, namreč:

1. v to, da se nabavi glavnicá in zagotovi glavnično obrestovanje in pa obrat do časa, ko se začne ta obrat;

2. v pridobitev zemljišč, v gradnjo in opravó železnice do konca prvega obratnega leta.

Te ugodnosti se ne uporabljajo na razprave sodnega postopanja v spornih stvaréh.

- b) Oprostitev od kolkov in pristojbin za izdajo delnic in predstvenih zadolžnic, namenjenih v nabavo glavnicé za prvo napravo in dopustilu ustrezno opremo, sè začasnícami vred, in pa za vknjiženje zastavne pravice na železničnoknjižnih enotah ali drugih nepremičnínah, namenjenih v zagotovilo predstvenih zadolžnic, in takó tudi od presnemšćine, kar se je nabere o nakupu zemljišč na konci prvega obratnega leta (lit. a, št. 2.), razen pristojbin, ki jih je o tem povodu opraviti, in katere po obstoječih

zakonih pristojé obćinam ali drugim samóupravnim združbam;

- c) oprostitev od pristojbin in odredbin, dolžnih za podeljeno dopustilo in za izdajo te dopustilnice;

- d) oprostitev od dobitkarine in dohodarine, od plačevanja kolkovnih pristojbin za kupone, in tako tudi od vsakega novega davka, kateri bi se vtegnil uvesti z bodoćimi zakoni, na trideset let, računéč od današnjega dné.

§. 3.

Koncesijonar je dolžan, gradnjo v §. 1. imenovane železnice začeti precej in dokončati jo najdalje v poldrugem letu, računéč od današnjega dné. Dodelano železnico je takoj izročiti javnemu prometu ter obrat po nji vzdrževati nepretrgoma ves čas, dokler traja dopustilo.

Da se bodo držal gorenjega rokú za gradnjo, dolžen je koncesijonar dati na zahtevo državne uprave zagotovilo, položivši primérno kavcijo v vrednostnih papirjih, v katerih se smejo nalagati novci varovancev.

Ako se ne bi izpolnjevale gorenje dolžnosti, smé se izreči, da je ta položnina zapala.

§. 4.

Da izdela dopušćeno železnico, dodeljuje se koncesijonarju pravica razlastitve po doloćilih dotičnih zakonitih predpisov.

Ista pravica naj se koncesijonarju dodelí tudi zastran tistih dovlačnic, ki bi se imele narediti in o katerih bi državna uprava spoznala, da je njih naprava v javnem interesu.

Kolikor bi se v napravo dopušćene železnice rabile javne ceste, naj koncesijonar dobi privoljenje tistih, ki so dolžni té ceste vzdržavati, oziroma tistih oblastev in organov, ki imajo po veljajoćih zakonih pravico, dajati privolitev v porabo ceste.

§. 5.

Koncesijonarju se je ob gradnji in obratu dopušćene železnice držati tega, kar ustanavlja ta do-

pustilnica, in pa dopustilnih pogojev, ki jih bo za to postavilo trgovinsko ministerstvo, pa tudi tega, kar veljajo semkaj meréči zakoni in ukazi, zlasti zakon o dopuščanju železnic z dné 14. septembra 1854. l. (Drž. zak. št. 238.) in železnični obratni red z dné 16. novembra 1851. l. (Drž. zak. št. 1. iz l. 1852.), in pa zakoni in ukazi, kateri se morebiti v bodoče dadó.

Kar se tiče obrata, odpuščajo se varnostne naredbe in obratni predpisi, podani v redu za železnični obrat in v dotičnih dodatnih določilih, v toliko, kolikor se bo z ozirom na posebne prometne in obratne razmere, sosebno na napravo z ozko raztečino in na znižano maksimalno vozno brzino trgovinskemu ministerstvu zdelo pripustno, ter bodo na to stran veljali dotični posebni obratni predpisi, ki jih izdá trgovinsko ministerstvo.

§. 6.

Koncesionarju se priznava pravica, da s posebnim dovolilom državne uprave in s pogoji, ki jih ta postavi, naredi posebno delniško družbo, katera naj stopi v vse pravice in zaveznosti koncesionarja.

Izdaja predstvenih zadolžnic, katere se sméjo glasiti samó na avstrijsko veljavo, izključena je toliko in dotle, dokler se njih obrestovanje in razdolžitve ne spozná za stalno zagotovljeno po izkazilih, katera naj preskuša trgovinsko ministerstvo.

Nasproti pak se koncesionarju priznava pravica, da izda predstvenih delnic, ki gledé obrestovanja in razdolžitve imajo predstvo pred osnovnimi delnicami, do zneska, kakor ga ustanóvi državna uprava.

Dividenda, ki pristoji predstvenim delnicam, predno nastane osnovnim delnicam pravica do dividende, pri čemer pa ne bodi nobenega doplačila iz doneskov poznejših lét, ne sme se odmerjati z več kakor štirimi odstotki.

Znesek resnične in pa nominalne napravne glavnice potrebuje odobrila državne uprave.

Pri tem naj veljá to načelo, da se ne smejo v račun postavljati nikakoršni drugi stroški razen stroškov za sestavo projekta, za gradnjo in vredbo železnice in za dobavo vozil res uporabljenih in prav izkazanih, prištevši interkalarne obresti, ki so bile med grajenjem res izplačane, in kar je bilo res kurzne izgube pri dobavi glavnice.

Ako bi po izteku prvega obratnega leta bilo treba še drugih novih staveb, ali bi bilo treba pomnožiti obratne oprave, sméjo se dotični stroški prišteti napravni glavnici, če je državna uprava privolila v namerjane nove stavbe ali v pomnožitev obrtnih naprav in se stroški izkažejo, kakor gré.

Vso napravno glavnico je treba odplačati v času, dokler traja koncesija, po razdolžnem črteži, ki ga odobri državna uprava.

Družbina pravila in pa obrazci osnovnih in predstvenih delnic, ki se izdadó, potrebujejo odobrila državne uprave.

§. 7.

Vojaščino bo prevažati po znižanih tarifnih cenah. Za uporablanje vojaške tarife ob odpravi oseb in reči se je v tem oziru in pa gledé polajšil potujočim vojaškim osebam ravnati po določilih, katera vsak čas veljajo pri avstrijskih državnih železnicah.

Ta določila se uporabljajo tudi za deželno brambovstvo obéh državnih polovic, za tirolske deželne strelce, in to ne samo o potovanji na račun državne blagajnice, ampak tudi o služabnem potovanji na svoj račun k orožnim vajam in pri glednim zborom, nadalje za vojaško stražno krdelo civilnih sodišč dunajskih, za žandaremstvo, in pa za vojaški osnovano finančno in varnostno stražo.

Koncesionar se zavezuje, da bo pristopil k dogovoru, med avstrijskimi železničnimi družbami sklenjenemu zastran nabave in imetja opravnih reči za prevažanje vojakov, zastran vzajemnega pripomaganja z vozili za več vojaške prenose, dalje k dodatnemu dogovoru, ki je obveljal 1. dné junija 1871. l. o prenosu takih bolnikov in ranjencev, katere je ležéče prevažati na račun vojaške blagajnice.

Vsak čas veljajoči predpis za vojaške prenose po železnicah, in pa vsak čas veljajoči predpisi o železništvu za čas vojske zadobé za koncesionarja moč in veljavo z dném, ko se po dopuščeni železnici prične obrat. Predpisi enake vrste, ki se bodo izdali po tem času, ki se pa ne bodo objavili po Državnem zakoniku, zadobé za koncesionarja veljavo in moč, kadar se mu bodo uradoma priznanili.

Te dolžnosti ima koncesionar samo v toliko, kolikor se njih izpolnjevanje zdí izvršljivo z ozirom na to, da je ta železnica napravljena z ozko razte-

čino, in pa na drugotnost te železnice in na olajšila, vsled tega dodeljena gledé naprave, opreme in vrste obrata.

Koncesijonar je dolžan, pri oddaji služeb ozirati se v zmislu zakona z dné 19. aprila 1872. l. (Drž. zak. št. 60.) na doslužene podčastnike iz vojstva, vojnega pomorstva in deželne brambe.

§. 8.

Koncesijonar je dolžan, v slučaju mobilizacije in vojske vsak čas brez zahtévka odškodnine ustaviti obrat toliko in tako dolgo časa, kolikor bi vojaško oblastvo spoznalo, da je potrebno za premikanje krdel ali druge vojaške operacije po kaki javni cesti, ki jo rabi železnica.

§. 9.

Dopustilna doba in ž njo vréd v §. 9. lit. b) zakona o dopuščanju železnic izrečena obramba proti napravi novih železnic se ustanavlja na devetdeset (90) let, računè od današnjega dné, ter mine po tem roku.

Državna uprava smé izreči, da je dopustilo tudi pred iztekom gorenjega roku izgubilo svojo moč, ako se po krivdi koncesijonarja ne bi izpolnjevale dolžnosti, v §. 3. ustanovljene o začetku in dovršitvi gradnje in pa o začetku obrata, ter bi se prestop roku ne mogel opravičiti v zmislu §. 11., lit. b) zakona o dopuščanju železnic.

§. 10.

Koncesijonar nima pravice, tretjim osebam prepustiti obrat po dopuščeni železnici, ako mu tega državna uprava izrečno ne dovoli.

Državni upravi je pridržana pravica, da smé po preteku 15 let, računè od dné, katerega se obrat prične, po dopuščeni železnici sosebnó tedaj, kadar bi ta zadobila neposredno zvezo s kako železnico, ki jo morda tedaj obratuje država, obrat na se vzeti ter voditi na račun koncesijonarja ves ostali čas, dokler bode še trajalo dopustilo.

Kako naj se vodi ta obrat, vravnati bo s posebno obratno pogodbo, ki se sklène med državno upravo in koncesijonarjem.

§. 11.

Državna uprava si pridržuje pravico, da smé dopuščeno železnico, ko bo dodelana in v obrat izročena, vsak čas odkupiti po naslednjih določilih:

1. Da se določi odkupščina, seštejejo se letni čisti donosi, ki jih je podjetje imelo v času pred odkupom; po tém se izračuni čisti donos enega leta.

Ako bi bilo v času odkupa preteklo že sedem let, tedaj se pri preračunu poprečnega čistega donosa odbijejo čisti doneski najslabjših dveh let in potém se izračuni poprečni čisti donos ostalih petih let.

2. Kadar bi pak po določilih 1. odstavka najdeni čisti donos ne dosegel vsaj letnega zneska, ki je potreben za obrestovanje in počrtežno razdolžitev zadolžnic štajerskega zajma za deželne železnice, izdanih v dobavo resnične napravne glavnice, tedaj se ta za počrtežno obrestovanje in razdolžitev potrebni letni znesek določi za čisti donos, ki ga je jemati v podstavo za odméro odkupščine.

Če se za podjetje, ki je predmet pričujoče dopustilnice, sestavi delniška družba, tedaj naj na mesto spredaj oznamenjenega letnega zneska stopi tisti letni znesek, ki je enak letnini, potrebni za obrestovanje in razdolžitev z dovoljdom državne uprave izdanih predstvenih zadolžnic, s prišteto tisto letnino, ki je potrebna za štiriodstotno obrestovanje delniške, po državni upravi za dopuščeno železnico dovoljene glavnice in za nje razdolžitev v času, dokler traja dopustilo.

3. Odškodnina, ki jo bode dati, bodi v tem, da se koncesijonarju v še ostali dobi dopustila izplačuje donos v zmislu odstavka 1., oziroma ako bi nastopil kak v odstavku 2. omenjeni slučaj, takaj navedeni letni znesek v poluletnih obrokih po dospelosti.

4. Državi se pridržuje pravica, plačati kakorkoli namesto še ne dospelih letnih plačil glavnicó, enako znesku glavnične, računè obresti od obresti, po pet od sto na leto diskontovane vrednosti onih plačil, ki jih je po določilih odstavka 3. opravljati poluletno, ali pa vsaj enako nominalnemu znesku zadolžnic štajerskega zajma za deželne železnice, izdanih v dobavo resnične napravne glavnice.

Če se za podjetje, ki je predmet pričujoče dopustilnice, sestavi delniška družba, tedaj bodi spre-

daj omenjeno glavnično plačilo enako znesku predstvenih zadolžnic, katere niso o dobi odkupa po dovoljenem razdolžilnem črteži še razdolžene, prištevši glavnično, računěč obresti od obresti, po pet od sto na leto diskontovano vrednost onih plačil, ki jih je po določilih odstavka 3. poluletno plačevati poleg zneskov, potrebnih za obrestovanje in razdolžitev predstvenih zadolžnic, ali pa vsaj enako nominalnemu znesku délniške glavnice, dovoljene po državni uprave.

Ako se država odloči to glavnično plačati, plača naj jo v gotovini ali z državnimi zadolžnicami, kakor si to sama izbere. Državne zadolžnice je pri tem računiti po tistem kurzu, ki se pokaže za poprečnega med denarnimi kurzi, kateri so se v ravno preteklem polletji na dunajski borzi zaznamovali o državnih zadolžnicah enake vrste.

5. Izplačavši odkupščino pride država po odkupu železnice in z dnem tega odkupa brez daljne odplate v bremen čisto last in v užitek te tukaj dopuščene železnice z vsemi dotičnimi reči, naj bodo premične ali nepremične, tudi vozil, gradivnih zálog in pa iz napravne glavnice narejenih obratnih in pričuvnih zálogov, ako le ti niso že bili namenu primerno uporabljeni z odobrilo državnega uprave.

§. 12.

Ko mine dopustilo in tistega dné, ko mine, preide brezodplatno na državo neobremenjena lastnina in užitek tu dopuščene železnice in vsega premičnega in nepremičnega pristojsstva, tudi vozil, gradivnih zálog in pa iz napravne glavnice narejenih obratnih in pričuvnih zálogov v obsegu, povedanem v §. 11., št. 5.

Ako to dopustilo mine, in pa tudi, ako se železnica odkupi (§. 11.), obdrži koncesionar last pričuvnega záloga, napravljenega iz lastnih donosov podjetja, in kar bi imel po obračunih tirjati, potem last posebnih del in poslopij, napravljenih ali pridobljenih iz lastne imovine, katere si je sezidal ali pridobil po pooblastilu državne uprave z izrečnim pristavkom, da té reči niso pristojsstvo železnice.

§. 13.

Državna uprava ima pravico, prepričati se, da je gradnja železnice in pa obratna oprava po vseh delih namenu primerna in trdno narejena, in uka-

zati, da se napake na to stran odvrnejo in oziroma odpravijo.

Tudi ima državna uprava pravico, po svojem človeku pregledovati gospodarstvo, in seosebno po nadzornikih, ob stroških koncesionarja pošiljanih, — kakorkoli se ji vzi di primerno — prigledovati, da se delo izvaja po projektu in po pogodbi.

Ako se napravi délniška družba, iměj komisar, ki ga postavi državna uprava, tudi pravico, kolikorkrat se mu primerno zdi, hoditi v seje upravnega svéta ali drugega zastopa, kateri veljá za načelníštvo družbe, in pa v vélike zборе, ter tam ustavljati vse sklepe in naredbe, ki so nasproti zakonom, dopustilu ali družbenim pravilom, ali pak kvarne javni koristi; toda v takem slučaji je komisarjeva dolžnost, precej si izprosi razloko trgovinskega ministerstva, katera naj se dá brez odloga ter naj veže družbo.

Za tu ustanovljeno nadzorovanje železniškega podjetja ne plačuje koncesionar, dokler se drugači ne vkrene, v državno blagajnico nobenega povračila.

Koncesionar se odvezuje zaveznosti, izrečenih v §. 89. železničnega obratnega redú z dné 16. novembra 1851. l. (Drž. zak. št. 1. iz l. 1852.) gledé na povračilo večih stroškov, ki bi se nabrali po policijskem ali pripadnínsko-uradnem nadzoru, in gledé dolžnosti, da zastoj nabavlja in vzdržuje uradne mestnosti.

§. 20.

Ako bi se poleg vsega poprejšnjega svarila večkrat prelomile ali opustile dolžnosti v dopustilnici, v dopustilnih pogojih ali v zakonih naložene, pridržuje se državni upravi tudi pravica, da se po prime zakonom primernih naredeb ter po okolnostih izreče, da je dopustilo izgubilo moč še pred iztekom dopustilne dobe.

Resno opominjaje vsakega, da ne delaj zoper to, kar ustanavlja tá dopustilnica, in dodeljujoč koncesionarju pravico, zastran izkazne škode zahtevati vračila pred Našimi sodišči, dajemo vsem oblastvom, katerih se tiče, trdno povelje, naj ostro in skrbno čujejo nad to dopustilnico in vsem, kar se v nji določuje.

V spričálo tega izdajemo to pismo, navdarjeno z Našim vélikim pečatom, v Našem državnoglavnem in prestolnem mestu dunajskem štirinajstega dné meseca maja v letu odrešenja tisoč osem sto devetdesetem in drugem, Našega cesarovanja štiriinštiridesetem.

LS Francišek Jožef s. r.

Taaffe s. r.

Steinbach s. r.

Bacquehem s. r.

92.

Zakon z dné 8. junija 1892. l.

zastran nameščanja okrajnih šolskih nadzornikov.

(Veljaven za kraljevino Galicijo in Vladimérijo z véliko vojvodino krakovsko.)

S pritrditvo obeh zbornic državnega zbora ukazujem takó:

§. 1.

Okrajne šolske nadzornike je nameščati kot državne uradnike devetega činovnega razreda; vendar more naučni minister posamezne okrajne šolske nadzornike, katerih število pak ne smé presegati tretjine vseh sistemizovanih mest, povišati v osmi činovni razred.

Z okrajnimi šolskimi nadzorniki, vzetimi izmed učiteljev na srednjih šolah in učiteljskih izobraževališčih, smé se gledé na izméro njih plače in petoletnih doklad postopati po vsak čas za učitelje srednjih šol veljajočih določilih. O tém odločuje pri imenovanji naučni minister.

§. 2.

Naučni minister ima pravico, da stalno imenovanje za okrajnega šolskega nadzornika naveže na začasno uporabo, katera naj traja k večemu tri leta.

§. 3.

Gledé okrajnih šolskih nadzornikov, ki se vzamejo izmed učiteljev na ljudskih šolah, bode služno dobo, ki so jo prebili na javnih ljudskih šolah in katero je po obstoječih zakonitih predpisih o vpokojevanji zaračunjati, šteti za prebito v državni službi.

§. 4.

Okrajni šolski nadzorniki, ki se uporabljajo ob času, ko ta zakon stopi v veljavo in moč, sméjo se še na dobo tréh let pustiti v svoji dosedanji službi.

§. 5.

Nameščanje okrajnih šolskih nadzornikov na podstavi tega zakona (§§. 1. in 2.) se smé vršiti samó po ustavni dovolitvi sredstev, ki jih je vsako leto zahtevati v državnem proračunu.

§. 6.

Določila, ki se tičejo izmere dnevsčin in poprečnih zneskov za potne stroške okrajnim šolskim nadzornikom, ne rušijo se s tém zakonom.

§. 7.

Ta zakon stopi v moč s 1. dném januarja 1893. l.

§. 8.

Izvršitev tega zakona se naroča Mojemu ministru za bogočastje in nauk.

V Budimpešti, dné 8. junija 1892. l.

Francišek Jožef s. r.

Taaffe s. r.

Gautsch s. r.

93.

Razpis ministra za bogočastje in nauk z dné 10. junija 1891. l.

o neki izpremembi v ustavu za c. k. osrednjo komisijo v raziskavanje in vzdržavanje umetnostnih in zgodovinskih spomenikov.

Njegovo c. in k. apostoljsko Veličanstvo je z Najvišim odločilom z dné 11. maja 1892. l. najmilostiveje blagovolilo dovoliti, da se §. 12. v ustavu za osrednjo komisijo v raziskavanje in vzdržavanje

umetalnostnih in zgodovinskih spomenikov kot odstavek II. pridene nastopni stavek:

„Osebe, katere so si nabrale za starinoslovno znanost in za raziskavanje in vzdržavanje domovinskih spomenikov prav posebnih zaslug, smejo biti imenovane za častne člane. Taka odlikovalna imenovanja potrebujejo potrdila ministra za bogočastje in nauk“.

Gautsch s. r.

94.

Razglas finančnega ministerstva z dné 19. junija 1892. l.,

da se je razširila oblast kraljevo-ogerski véliki colniji II. razreda v Ršavi.

Po poročilu kraljevo-ogerskega finančnega ministerstva so se podelili kraljevo-ogerski véliki

colniji II. razreda v Ršavi naslov in oblasti vélike colnije I. razreda.

Steinbach s. r.

95.

Razglas finančnega ministerstva z dné 21. junija 1892. l.

o méri zagotovila za pravo vplačevanje kakega bonifikacijskega povračila ob izvozu cukra v obratni dobi 1892./93. l.

Na podstavi §. 3. v cukrarinskem zakonu z dné 20. junija 1888. l. (Drž. zak. št. 97.) ustanavlja se dogovorno s kraljevo-ogerskim finančnim ministerstvom za cukrodelno dobo l. 1892./93. znesek zagotovila za pravo vplačevanje kakega bonifikacijskega povračila ob izvozu cukra za vsako najališče cukra tiste vrste, ki je oznamenjena v §. 1. št. 1. cukrarinskega zakona, sè 17.000 (sedemnajst tisoč) goldinarji.

Steinbach s. r.

